

1.3.2016

Kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistys Kehys ry:n lausunto Suomen kehityspolitiikasta

Kehys ry haluaa kiittää eduskunnan ympäristövaliokuntaa mahdollisuudesta antaa lausunto Suomen kehityspolitiikasta.

Suomen kehityspolitiikkaa on arvosteltu suunnanmuutoksista hallituskausien välillä ja siitä seuraavasta pitkäjänteisyyden puutteesta. Tästä huolimatta Suomen kehityspolitiikan päivittäminen nyt on perusteltua. YK:n yleiskokouksen hyväksymä kestävä kehityksen toimintaohjelma ja uudet kestävä kehityksen tavoitteet asettavat globaalin kehityspolitiikan uudenlaiseen kontekstiin. Vanhasta asetelmasta ja kahtiajaosta pohjoisen avunantajamaiden ja etelän köyhien maiden välillä on siirrytty eteenpäin ratkaisemaan koko planeettaa koskettavia yhteisiä haasteita, kuten esimerkiksi äärimmäistä köyhyyttä, ilmastonmuutosta ja eriarvoisuutta.

Pidämme tervetulleena, että Suomen kehityspolitiikka on sidottu vahvasti YK:n toimintaohjelmaan, mikä näkyy johdonmukaisissa linkityksissä Suomen ja kestävä kehityksen tavoitteiden välillä. Kiitettävää on myös ilmastonmuutoksen ja luonnon kantokyvyn ylittymisen huomioiminen sekä luonnonvarojen kestävä käytön yhdistäminen globaaliin ruokaturvaan. YK:n toimintaohjelman tulee toimia vuoteen 2030 asti Suomen kehityspolitiikan tukirankana ja ohjata myös Suomen suhtautumista EU:n kehityspolitiikkaan.

Suomalaisten kehitysyhteistyöjärjestöjen EU-yhdistyksenä pidämme tervetulleena myös Euroopan unionin korostunutta roolia Suomen kehityspolitiikassa vaikuttavuuden maksimoimiseksi. Merkittävänä kansainvälisenä toimijana EU:n toiminnalla on huomattava vaikutus YK:n toimintaohjelman toteutumiseen. EU:n vaikutusvalta kansainvälisissä neuvotteluissa on kiistaton. Vastaavasti EU:n politiikkavalinnat vaikuttavat sekä siihen kuinka kestävä kehityksen tavoitteet saavutetaan Euroopassa ja siihen, miten EU:n politiikat vaikuttavat muiden maiden mahdollisuuteen saavuttaa nämä tavoitteet. Tästä näkökulmasta Suomen kehityspolitiikan sitoutuminen aktiiviseen vaikuttamiseen EU:ssa ja kehityspolitiikan ymmärtäminen kehitysyhteistyötä laajempänä, useat politiikanalat käsittävänä kokonaisuutena ansaitsevat kiitosta.

Samoin kun YK:n toimintaohjelman, myös Suomen kehityspolitiikan kannalta olennaisinta on kuitenkin se, miten se tullaan toteuttamaan. Ympäristön näkökulmasta suosittelemme, että:

- **Suomi vaatii EU:ta laatimaan kestävä kehityksen toimeenpanosuunnitelman**, joka ottaa YK:n toimintaohjelman eri osa-alueet tasapainoisesti huomioon. Toimintaohjelma tulee laatia osallistavasti kansalaisyhteiskuntaa konsultoiden ja sille tulee laatia perusteelliset seuranta- ja vastuuvollisuusmekanismit.
- **Suomi laatii oman kestävä kehityksen toimeenpanosuunnitelmansa**. Suunnitelmassa tulee määritellä Suomen kansalliset prioriteetit, mutta tunnustaa toimintaohjelman integroitunut luonne. Tavoitteita ei voida käsitellä yksitellen, vaan niiden keskinäisvaikutukset on tunnistettava. Tämä edellyttää entistä suurempaa

politiikkajohdonmukaisuutta ja eri hallinnonalojen välistä yhteistyötä ja koordinaatiota.

- **Suomi pitää huolen, että kestävä kehitys ja globaalit ympäristöhaasteet ilmastonmuutos mukaan lukien otetaan huomioon** EU:n uudessa globaalistrategiassa, EU:n uudessa kehityspoliittisessa ohjelmassa sekä EU:n neuvottelutavoitteissa kansainvälisissä kokouksissa.
- **Suomi arvioi jatkossa energia- ja ympäristöpolitiikkansa vaikutukset kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen** niin Suomessa kuin Suomen rajojen ulkopuolella.
- **Suomi tukee ennen kaikkea pienviljelijöitä maatalouden kehittämisessä ja ruokaturvan edistämässä.** Luonnonvarojen kestävään käyttöön tukeutuva pienviljely tukee samaan aikaan sekä paikallista ruokaturvaa että auttaa luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä ja ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa.
- **Ilmastorahoitus irrotetaan kehitysyhteistyörahoituksesta.** Ilmastorahoitus on osa Suomen kehitysrahoitusta, mutta sen pitäisi olla lisäistä Suomen kehitysyhteistyörahoitukselle.
- Selonteon lauseeseen ”[s]uomalaisen kehityspoliitiikan peruslähtökohdat ja arvot koskevat kaikkia suomalaisia kehitystoimijoita” kiinnitetään erityistä huomiota. Tämä lause edellyttää, että kaikkia kehitystoimijoita ja Suomen kehitysyhteistyön instrumentteja tulee arvioida myös niiden panoksesta ilmastonmuutoksen hillintään, siihen sopeutumiseen ja varautumiseen. Tämä on syytä ottaa huomioon esimerkiksi uuden sukupolven investointituki-instrumenttia suunnitellessa.